

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštne proste. — Inerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inerati po dogovoru. Inerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Monarhija nima nikakih osvojalnih namerov proti Rusiji.

Dunaj, 25. aprila. Pod naslovom „Odgovor socijalni demokraciji“, priobčuje „Fremdenblatt“ uvodni članek, čigar glavne misli so v izvodu sledeče: Kakor je razvidno iz listov, vodi avstrijske, ogrske in nemške socijalne dem. želja, pripomoči h končanju strašne svetovne vojne, in se iz lastnega nagiba sestati, da pretresejo vprašanje, če se more potom mednarodnega socijalističnega pospeševanja pospešiti stvar miru in uglati pot do sklega miru. V zvezi s tem v Berlinu vršivšim se pogovorom je nemška socijalna demokracija v „Internationale Korrespondenz“ vprašala vlado, če je ta pripravljena, izjaviti, da se odpove aneksijam. In v resoluciji, ki je bila sklenjena v Berlinu ob soglasju zastopnikov iz Avstrije in iz Ogrske, je označeno kot najvažnejša naloga stranke, povzročiti, da se vlade javno odpovedo vsaki zavojevalni politiki. Izjava o tej točki bi bila pravzaprav nepotrebna, ker je zahtevani odgovor že dan v različnih izjavah avstro-ogrške vlade. Če bi pa javnost rada slišala novo izjavo, se lahko reče, da nima naša monarhija absolutno nikakih agresivnih načrtov proti Rusiji in tudi ne namerava pomnožiti svoje ozemlje na njene stroške.

Od socijalno-demokracije in od vsake druge strani bo gotovo priznано, da se je s tem avstro-ogrška vlada izrekla popolnoma očitno in odkritosrčno ter brez ovinkov. Inozemstvo ne sme v tem stališču avstro-ogrške vlade videti znamenja slabosti, kar bodi s tem izrečno konstatirano, ker ljubi sovražno časopisje, da bo prekrizalo učinek naše mirovne izjave in popačilo njen smisel, jih predstaviti občinstvu ententnih dežel kot dokaz pojanja naše odporne sile. Proti nam vojskujoči se narodi bi se vdali usodni zmoti, če bi verjeli takim popisom. Poudarjali smo vedno znova, da vodimo obrambno vojno in da jo hočemo toliko časa nadaljevati, da dosežemo svoj namen, ki obstoji v tem, da dobimo varnost za naš bodoči obstanek.

Nemška vlada se za sedaj o vojnih ciljih ne more izjaviti.

Berolin, 24. aprila. Z ozirom na pozive, da naj se državni kancler izreče o vojnih ciljih Nemčije, piše „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“: Vlada je že sporočila, kar se da reči o vojnih ciljih in ne more za sedaj podati nobenih nadaljnjih izjav. Nemoteno bo nadaljevala pot, ki jo ji predpisuje vest in odgovornost pred državo. Njena naloga je, vojno čim preje srečno končati. Temu predvsem nasprotujejo blazne zahteve naših zapadnih sovražnikov.

Obnovitev parlamenta v Avstriji.

Vlada naznanja danes, da namerava sklicati državni zbor na dan 30. maja. Zajedno objavlja svoj politični program, katerega bistvo je ostalo neizpremenjeno. Kabinet smatra za kardinalno točko državne reforme, ureditev jezikovnega vprašanja v zmislu znanih principov ter razdelitev Češke.

Vladni komunike o sklicanju državnega zbora.

Dunaj, 25. aprila. Vlada je sklenila, da uvažuje sklicanje državnega zbora na dan 30. maja, mu pred vsem dati opraviti z vprašanjem o prehrani ter z gospodarskimi, z vojno v zvezi stoječimi vprašanji; končno zlasti s socijalnimi in državnofinančnimi vprašanji ter mu predloži načrt za delo, ki se ne bo nanašal samo na predstoječe

zasedanje, nego tudi na nadaljne delovanje državnega zbora, med tem časom pa se o tem sporazumeja s strankami in obenem uvedla odpravljenje politične cenzure. Vlada veruje, da najde v parlamentu porpore za svoje prizadevanje, ustvariti v času največje politične napetosti in največjih prizadevanj državnih in ljudskih sil, ustvariti ne le to, kar je potrebno za sedanost, nego tudi za prihodnost podlago za soglasno življenje avstrijskih narodov.

Vlada se drži nepremično ciljev, ki si jih je postavila zlasti na uredbi jezikovnih razmer po potrebah države in njene uprave ter na uredbi rabe jezikov in upravnih uredb v deželah, v kolikor so te potrebne. Vlada bo to stvar v njenih vzezah s povdarkom nemudoma zasledovala.

Glede zadev, ki spadajo v delokrog državnega zbora, bo vlada stopila v stik s strankami in skupinami državnega zbora o temeljih nadaljnjega postopanja in eventualno predložila državnemu zboru predloge.

Kar se tiče onih zadev, ki se nanašajo na red v kraljevini češki, je najvišje lastnoročno pismo z dne 26. julija 1913 naznanilo, da se posluži vlada v zagotovitev podlag tega reda državnega zbora ob sodelovanju izkušanih in izvedenih mož, da stori potem potrebne odredbe.

Sedanja vlada, ki smatra slej kakor prej take odredbe za nujno neodložljivo potrebo državnega življenja, bo postopalo po intencijah cesarskega lastnoročnega pisma.

Vlada se bo z vse resnobo zavzela za uresničenje lastnoročnega pisma z dne 4. novembra 1916 glede kraljevine Galicije in kakor ob sebi umljivo, se bo potrudila doseči zblizanje obeh, v deželi bivajočih narodov.

Boj za Trst.

Dunaj, 21. aprila.

Bojno delovanje se tudi včeraj ni zvišalo nad navadno mero, vendar je postavil sovražnik na primorski fronti močne letalske sile v izvidno službo nad našimi pozicijami in prostori za njimi. Sovražni letalci so vrgli na več krajev za našo fronto bombe.

Pri Laghiju, severozapadno od Arsiera, so vdrli po kratki artiljerijski pripravi oddelki pešpolka št. 14 v sovražne pozicije ter pripeljali od tam 1 častnika in 30 mož vjetih nazaj.

Dunaj, 22. aprila.

Na primorski fronti je bilo letalsko delovanje tudi včeraj zelo živahno.

V okolici Drei Zinnen so vdrli črnovojniški oddelki v sovražno pozicijo blizu koč, vjeli enega častnika in 72 mož ter vplenili 2 strojni puški. Sicer je ostalo bojno delovanje v navadnih mejah.

Dunaj, 24. aprila.

V noči od 21. na 22. april je neki oddelek naše flotilje v cesti Otranto potopil italijanski parnik kakih 1300 ton. Sovražnih bojnih sil ni bilo videti.

Dogodki na morju.

Takoj po sovražnem zrakoplovskem napadu na okolico Trsta, ki ni napravil omembe vredne škode, je obložila skupina naših hidroplanov vojaške naprave v Škocijanu z bombami ter večkrat zadela in povzročila tudi velik požar. Vsa letala so se nepoškodovana vrnila.

Ruski neuspehi.

Berolin, 23. aprila.

Večkrat je ležal živahen ogenj ruske artiljerije na naših črtah. Krempko smo odgovarjali. Na metanje bomb s strani romunskih letalcev pri Lidi smo z napadom v zraku na Molodečno in Tu-

raz (severozapadno, oziroma jugozapadno od Minska) odgovorili.

Boji pri Arrasu.

Berolin, 21. aprila.

Izvidni sunki v loku pri Ypresu so nam prinesli več vjetih in plena orožja za jarke. Streljanje med Loosom in železnico Arras - Cambrai se še vedno polagoma stopnjuje.

Čete vseh nemških plemen forsirajo na velikanskem bojišču ob Aisni in v Champagni v boju moža proti možu v zvestem vztrajanju do smrti sredi najhujšega ognja dan na dan in uro na uro junaštva. Armadno poročilo ne more teh činov posamezno imenovati. Včeraj dopoldne so čete v sunku očistile nekdanjo sladkorno tovarno južno od Cernyja sovražnika. Bolj proti vzhodu ob Hurtebise fermi so zavrnile naše čete francoske delne napade. Ob Brimontu smo francoske ruske čete, ki so jurišale, z izgubami zavrnili. V popoldanskih urah se je zopet pričel na celi fronti ob Aisni in v Champagni močan artiljerijski boj. Silni napadi so se razvili pri Brayegu, od visoke planote Paissy do nižine vzhodno od Craonna in med Fresnesom in nižino Suipes. Ob Chemin de Damesu se je zlomil sovražni juriš v ognju, na posamnih točkah v bližinskem boju.

V Champagni so se ponesrečili napadi pred našimi pozicijami. Severno od Reimsa in v Argonih so vdrlle naše jurišajoče čete sovražne črte ter so se vrnile z vjetimi.

Vzhodno od St. Mihaela je poteklo neko podvzetje, kakor smo želeli. Tudi tam je ostalo več francoskih vjetih v naših rokah.

Neugodno vreme zadnjih dni je oviralo letalsko delovanje. Od 17. aprila smo zblili v boju v zraku 7, z obrambnimi topovi 3 sovražna letala.

Berolin, 22. aprila.

Na več točkah flandrske fronte in fronte v Artoisu se je včeraj artiljerijski boj ojačil in razširil. Severno od Scarpe se je časih stopnjeval do skrajne sile. Gibanje čet pred našimi črtami smo uničevalno obstreljevali. Močan angleški izvidni sunek na severnem bregu potoka smo s protinapadom zavrnili. Na angleški fronti severozapadno od St. Quentina dopoldne nobenih bojev, južno od Somme samo artiljerijsko delovanje.

Ob Aisni in v Champagni je ostalo bojno delovanje do večera slabotno. Pri Berry au Bacu so razstrelile naše jurišajoče čete francosko stražnico s posadko. Pri Brayegu, Hurtebise fermi, ob cesti Reims-Neufchatel, severno od Prosnesa in na zapadnem bregu Suippe boji, ki so se končali za sovražnika z izgubami. Južno od Riponta smo zavrnili francoski sunek.

Sovražniki so izgubili v boju v zraku včeraj 6 letal, od katerih je zbila lovska flotilja ritmojstra Richthofna 5. Mornariški letalci so zbili pri Nieuportu sovražni zrakoplov goreč v morje.

Berolin, 23. aprila.

Med Loosom in železnico Arras Cambrai je trajal včeraj artiljerijski boj. Severozapadno od Lensa so vdrlle angleške čete v jurišu na širini 500 metrov v naše najsrednejše jarke. Vrgli smo jih v protisunku. Tudi po noči je ostal ogenj močan. Danes zjutraj so se po bobnajočem ognju na široki fronti razbili infanterijski boji.

Dopoldne je bilo streljanje samo severovzhodno od Soissons stopnjevano. Od popoldne naprej sta se ob Aisni in v Champagni artiljeriji borili zopet z naraščajočo silo. Boji z ročnimi granatami so se odigravali na hrbtu Chemin des Dames. Močan francoski napad se je severozapadno od Ville au Bois z izgubami zlomil. Med Prosnesom in nižino Suippe sunki niso prinesli sovražniku nobenega uspeha. Ob „Visokem vrhu“, jugozapadno od Moranvillersa in s tem, da smo vdrli v francosko pozicijo južno od St. Marie a Py, smo vjeli nad 50 mož.

Naši letalci so zbili 4 sovražne privezne balone ter zbili v boju v zraku 11 letal. Ritmojster baron Richthofen je zmagal šestinštiridesetič, poročnik Wolff dvajsetič. Lovski oddelek ritmojstra barona Richthofna je včeraj zbil stoto sovražno letalo.

Aktivni nastop Japonske.

Bern, 23. aprila. Pariški listi priobčujejo londonsko poročilo, da se vrše na Japonskem energične priprave za vojno tako, da je prav lahko mogoče, da bo Japonska poslala čete na katerikoli fronto. Časopisje izreka željo, da naj Japonska čim prej odpošlje čete v Evropo.

Nemški napad na Dover.

London, 21. aprila. Po noči je poskusilo pet nemških rušilcev sunek proti Dovru ter so izstrelili več salv. Sovražnik je srečal dve ladji straže pred Dovrom. Najmanj 2, morda 3 sovražne ladje so se potopile. Ostale so se z vso naglico pomaknile. Materijalne škode nismo imeli, naše izgube so izredno lahke. Deset nemških častnikov in 95 mož smo spravili na svoje ladje.

Obstreljevanje Calaisa.

Ženeva, 22. aprila. „Matin“ poroča iz Calaisa, da je bilo kakih 100 granat izstreljenih na mesto in da je bilo nekaj meščanov ubitih in nekako 12 oseb lahko ranjenih. V noči od sobote na nedeljo je prebivalstvo zbudilo nekako ob 12. uri 30 minut strašno grmenje topov z morja. Obstreljevanje je trajalo deset minut ter so si v tem času zaporedni strelj prestano vrstili.

Berolin, 24. aprila.

Na bojišču pri Arrasu je izvršila na francoskih tleh stoječa britanska sila včeraj drugi veliki sunek, da predre nemške črte. Težke in najtežje baterije so metale že več dni silne množine projektilov na naše pozicije. Dne 23. aprila zjutraj je narasel artiljerijski boj do najsilnejšega bobnajočega ognja. Kmalu nato so prodrli za ognjeno steno na širini 30 kilometrov angleški napadalni valovi k naskoku na več mestih pod vodstvom oklopnih avtomobilov. Sprejeli smo jih z uničevalnim ognjem ter jih prisili na več mestih, da so se z velikimi izgubami umaknili. Na drugem mestu je boj valovil srdito sem in tja. Kjer je sovražnik pridobil na terenu, ga je vrgla nazaj naša napada željna in neustrašena pehota v mogočnem protisunkku. Zapadna predmestja Lensa, Avion, Oppy, Gavrelle, Boeux in Guemappe so bila žarišča trdega borenja. Njihova imena spričujejo junaštva naših polkov iz skoro vseh nemških pokrajin med morjem in Alpami. Ko se je ponesrečil prvi napad, je pričel proti večeru preko mrliškega polja pred našimi črtami na bregovih Scarpe nadaljni velik napad z novimi množicami in posebno srditostjo. Tudi sila tega napada se je zlomila ob janaštvu naše pehote deloma v ognju, deloma v bližinskem boju in vsled uničujočega učinka naše artiljerije. Le na cesti Arras - Cambrai je sovražnik pridobil nekaj sto metrov. Ostale so mu razvaline Guemappa. Kakor na Aisni in v Champagni, tako se je tudi pri Arrasu ponesrečil s strahovitimi izgubami sovražni poskus, predreti naše črte. Angleška sila je doživela vsled previdnosti nemškega vodstva in žilave zmagovalne volje naših vrlih čet težak krvav poraz. Armada pričakuje z vsem zaupanjem novih bojev.

Na uspehih zadnjih bitk ima svoj posebni delež vsak Nemeč, — možje in žene, kmetje in delavci, ki stoje v službi domovine ter žrtvujejo svoje sile za preskrbo armade. Nemški mož na fronti vé, da izvršuje pri tem vsak svojo dolžnost in neumorno dela, da pomaga njemu zunaj v težki borbi na življenje in smrt, za obstanek ali pogin.

Berolin, 25. aprila.

Na bojišču pri Arrasu se vrši od včeraj zjutraj boj za vas Gavrelle; severno od Scarpe sovražnik sicer ni ponovil svojih napadov.

Južno od nižine Scarpe se je popoldne na obeh straneh ceste Arras - Cambrai boj znova razvnel; v široki fronti so napadle angleške divizije globoko razporedene preko črte Monchy-Wancourt. V ognju in težki bližinski borbi se je angleški naskok povsod z najtežjimi izgubami ponesrečil.

Posadke jarkov in infanterijski letalci poročajo o 23. aprilu, da je število pred fronto ležečih mrtvih in ranjenih Angležev neobičajno veliko. Pri protisunkih je vjela naša pehota 660 mož. Več oklopnih avtomobilov je bilo razdejanih.

Blizu obali so vdrle 23. t. m. po uspešni pripravi naše čete v sovražno pozicijo ter vjele 21 Francozov in vplenile 4 strojne puške.

Dne 23. in 24. t. m. je prišlo v predpolju naše bojne črte severo-zapadno od St. Quentin do več bitk, v katerih je izgubil nasprotnik poleg krvavih izgub tudi vjete.

V nekaterih odsekih fronte ob Aisni in v Champagni se je streljanje zopet ojačilo. Francoški sunki pri Hurtebise fermi, ob Brimontu in zapadno od Suippe so ostali brezuspešni. Za sovražnimi črtami smo opazovali živahno gibanje ter smo sovražne čete uspešno obstreljevali.

Dne 23. t. m. so izgubili Angleži in Francozi v boju v zraku 20 letal in en privezni balon;

24. april jih je stal 19 letal, od 16 v boju v zraku, tri vsled obrambnega ognja s tal. Poročnik Bernert je zbil 20., 21. in 22. sovražnika. Pri nekem našem protisunkku pri Gavreilu je letel stotnik Zorer, poveljnik neke varstvene skupine, v višini 150 metrov pred jurišajočo infanterijo ter streljal iz svojega letala s strojno puško na angleške črte.

Na Balkanu.

Berolin, 23. aprila.

Na vzhodnem bregu Vardarja in jugozapadno od Dojranskega jezera silen artiljerijski oženj, kateremu je samo ob Dojranskem jezeru sledil angleški napad. Bolgarske čete so ga zavrnile. Neke naša letalska flotilja je posegla iz zraka v boj.

Italijani v Epiru.

Lugano, 23. aprila. Italijanski republikanski poslanec Evgenio Chiesa je dospel v Solun, kakor poroča „Corriere della sera“; potoval je iz Valone čez Argyrocastro, Delvin in Korico v avtomobilu. Izjavil je, da je slišal mnogo takih stvari, o katerih se v Italiji nikomur niti ne sanja. Politična in vojaška akcija Italije v orijentu se ima boriti z izrednimi težavami. Ne glede na motenje po sovražniku je posest Valone za Italijo zasigurana. Italijanske čete so v Epiru zgradile že 400 km novih cest in velika cesta, ki ima vezati Korico s Florino, se pridno gradi.

Grški kralj vjetnik entente.

Curiah, 24. aprila. „Neue Korrespondenz“ poroča iz Pariza: Tu se trdovratno vzdržuje govoric, da je bil grški kralj aretiran.

Vojna z Ameriko.

Brambna dolžnost v Zedinjenih državah.

Washington, 19. aprila. Reuter. Vojaška komisija senata je poročala o vladnem zakonu o vojni dolžnosti. Poročilo označuje prostovoljski sistem kot negotov in nezadosten. V vladnem načrtu pa se zagotavlja hitri nabor in vzdržanje 600.000 mož. Poročilo se ozira na prejšnje vojne, v katerih je Amerika spoznala prostovoljski sistem kot nezadosten in drag ter omenja tudi angleške izkušnje v tej vojni. Zato bi bilo nesmiselno, če bi hotele Zedinjene države v poznejši fazi vojne in z ozirom na izkušnje Anglije pričeti tam, kjer je pričela Anglija.

Naše ladje v Argentini.

Köln, 23. aprila. „Times“ poročajo iz Buenos Airesa: Argentinske oblasti so dale zastražiti nemške in avstrijske ladje, niso jih pa še zaplenile. Vse ladje so namenoma tako poškodovane, da bi se potopile, čim bi jih vporabljali. Vse ladje so zbrane v enem samem pristanišču.

Ruska revolucija.

Dogodki v Varšavi.

Krakovski „Kuryer Codzeny“ poroča iz Varšave: Ponoči 14. t. m. so v mestni elektrarni eksplodirali kotli. Raznesla se je alarmantna govorica, da je eksplozija glavnega kotla posledica sabotaže in da je pričelo 15.000 delavcev štrajkati. Komandant tramvaja je dal nabiti lepake, ki nanznanjajo, da je glavni kotel eksplodiral le vsled hibe v materialu.

V noči 14. aprila je bilo mnogo oseb aretiranih. Zlasti je vojaštvo zaprlo mnogo delavcev in železniških nastavljenecov. V zvezi z razširjenjem letakov, pozivajočih na demonstracije in štrajke, so nemške oblasti aretirale mnogo prvakov poljskih socialističnih strank in židovskega „Bunda“. Aretirani prvaki so bili prepeljani v taborišča za civilne vjetnike na Nemškem. Navzlic temu pa agitacija ni prenehala, temveč se še vedno širi. Do 13. aprila je bilo zaprtih 150 oseb.

Rusko delavstvo in vojaštvo proti separatnemu miru.

Petrograd, 20. aprila. P. b. a. V Tavriški palači so zborovali delegati 16. in deloma 4., 5., 7., 8. in 12. armade ter grenadirske divizije. Posvetovanja so se udeležili tudi zastopniki izvrševalnega odbora delavskih in vojaških delegatov. Delegati armad so med drugim tudi vprašali, ali je delavsko-vojaški odbor res za separatni mir. Zastopnik Odbora Sokolov je odgovoril: Odbor odklanja vsako misel na posebni mir.

Ukrajinski narodni kongres za rusko republiko.

Kijev, 22. aprila. P. b. a. Ukrajinski narodni kongres, katerega se je udeležil tudi profesor Gruševski, se je izrekel za rusko zvezno republiko ter za avtonomijo Ukrajine.

Japonska oborožuje trgovske ladje.

Bern, 21. aprila. V Marseillu izhajajoči list „Echo de Chine“ poroča iz Tokija, da so japon-

ske paroplovne družbe sklenile oborožiti trgovske ladje, ki vozijo med Evropo, Ameriko, Južno Afriko in Japonsko.

Vojaštvo vedno bolj na strani vlade.

Bern, 23. aprila. „Temps“ javlja iz Petrograda: Razkol med armado na fronti in agitatorji v Tavriški palači se od dne do dne poostruje. Brusilov je poslal v imenu častnikov in vojakov jugozapadne fronte provizorični vladi brzojavko, ki protestira proti temu, da bi se ustavodajni zbor sestel v Petrogradu, kjer bi poslance zmesalé internacijalistične teorije. Jugo-zapadna armada zahteva, da se sestane ustavodajni zbor v Moskvi.

Neresnične vesti o mirovnem programu nemških socialnodemokratov.

Berolin, 24. aprila. „Vorwärts“ piše: Ruski listi objavljajo podroben mirovni program, ki razpravlja na široko o vseh posameznih vprašanjih ter trdijo, da hočejo nemški socialni demokrati nastopiti s tem programom na štockolmski konferenci. Konstatujemo, da so splošni principi našega mirovnega programa izrečeni v javni resoluciji strankinega odbora in da preko te resolucije ne eksistira in ni nikdar eksistirala nikak specializiran program.

Gučkov v Romuniji.

Petrograd, 23. aprila. (P. b. a.) Vojni minister Gučkov je prispel v Jassy, kjer so ga sprejeli zastopniki ruske armade na ruski fronti, člani francoske vojaške komisije, ministrski predsednik Bratianu ter načelnik romunskega generalnega štaba. Vršila so se pod Gučkovim predsedstvom posvetovanja armadnih poveljnikov. Nato je sprejel Gučkov odposlanče častnikov in vojakov, ki so izjavili, da smatrajo za svojo dolžnost, za vsako ceno poraziti sovražnika. Kralj Ferdinand je sprejel Gučkova v dolgi posebni avdienci. Pred odhodom je vojni minister znova konferiral z armadnimi poveljniki ter z romunskim vojnim ministrom in ministrskim predsednikom.

Ruska ojačenja za romunsko fronto.

Haag, 24. aprila. Iz Petrograda poročajo: Na romunsko fronto so odšla velika ruska ojačenja. Čete nosijo seboj zastave z rusko romunskim napisom: Naprej k zmagi in miru!

Kriza na Norveškem.

Berolin, 20. aprila. „Politiken“ izve iz Kristianije: Norveški storting se je v treh tajnih sejah bavil z zunanje-političnim položajem. „Morgenbladet“ piše: Znano je, o čem se je govorilo v tajnih sejah. Uspeh debat lahko pomeni za deželo mir ali vojno. Govorilo se je o oboroženju naših trgovskih ladij in o drugih važnih stvareh. Sedaj stojimo pred vprašanjem: Ali želimo vojno ali ne? Razporeženje v deželi je brez dvoma zelo resno in ogorčeno, majhna dežela pa se ne sme dati od razporeženja zapeljati v svetovno vojno.

Kitajska in Nemčija.

Vojna napoved Kitajske še ta teden?

Stockholm, 24. aprila. Pekinški oficijozni listi izjavljajo, da bo Kitajska še ta teden napovedala Nemčiji vojno.

DNEVNE VESTI.

God Njenega Veličanstva cesarice Cite se je včeraj praznoval s slovesno božjo službo, kate-re so se udeležili vsi vojaški in civilni dostojanstveniki, vojaštvo, ljudskošolska mladež in nebroj drugega občinstva. Raz vseh hiš so plapolale cesarske in narodne zastave.

Novi ferijalni dnevi. Šolske oblasti so določile naslednje nove ferijalne dneve: 4. november (cesarjev god), 27. april (cesaričin god), 9. maj (cesaričin rojstni dan), Cesarjev rojstni dan 17. avgust se praznuje v velikih počitnicah.

Prijazna sodba o politiki grofa Czernina. V uvodnem članku z dne 21. aprila opozarja „Journal de Geneve“, razpravljajoč o sodbah francoskih časopisov glede zadnjih korakov avstro-ogr-ske in nemške vlade za mir, da je opaziti v političnih pariških in londonskih krogih Avstriji prijazno strujo. Politika grofa Czernina, ki je, ognivši se napadom na entento, svoje predloge izrekel s prijaznimi besedami, ni ostala brez uspeha pri državnikih v Parizu in Londonu in so ti tudi pripravljani, verjeti v odkritosrčnost mirovnih prizadevanj mladega cesarja.

Delovanje predsednika državnega zbora. Pretekli teden so se odigrali na Dunaju najvažnejši notranjepolitični dogodki in se je odločevalo o usodi parlamenta. Kje je bil med tem reprezentat ljudske zbornice, izvoljeni predsednik državnega zbora, poklicani zastopnik interesov parlamenta — dr. Sylvester? Kakor poroča „Arbeiter Zeitung“, je gospod prezident (ki je po poklicu odvetnik) tiste dni zagovarjal pred solnograškim sodiščem nekega mesarja, obtoženega radi — navijanja cen.

Razmerje med „Češkim Svazom“ in „Hrvatsko-slovenskim klubom“. „Venkov“ objavlja razgovor s posl. Stankom, predsednikom „Češkega Svaza“. Na vprašanje, kakšno je razmerje med „Češkim Svazom“ in „Hrvatsko-slovenskim klubom“, je odgovoril posl. Stanek: Imeli smo skupna posvetovanja in smo z radostjo konstatirali, da soglašamo v temeljnih nazorih in glede bodočega razvoja. To soglasje nam, kakor upam, tudi omogoči skupno postopanje v parlamentu.

Poslanec Dobernigg nemški kandidat za predsedništvo državnega zbora. Z Dunaja poročajo: Nemški Nationalverband se sicer oficijelno še ni pečal s kandidaturom za zbornično predsedništvo, večina nemških poslancev pa je za Dobernigga.

Delavni program državnega zbora. Z Dunaja poročajo: Ako se sestane državni zbor, se za enkrat ne bodo vršile dolge plenarne seje. Zbornica se bo konstituirala, sprejela najbrž posebno vladno izjavo ter zaslišala cesarjevo prisego na ustavo. Neobhodno razpravo o razmerah, ki so v zvezi z vojno, namerava vlada potisniti v poseben odsek, ki se naj v ta namen izvoli. Na ta način bi se tudi omogočilo, da ne pridejo v javnost reči, ki tja ne spadajo. Nemške zahteve po državnem jeziku, razkosanju Češke i. dr. ter vprašanje izločitve Galicije bodo izročene ustavnemu odseku. Čim se pokaže, da je mirno delovanje državnega zbora zasigurano, hoče predložiti vlada predlog o podaljšanju državnozbornih mandatov za 3 leta.

Pod predsedstvom prvega najvišjega dvornika Njegovega Veličanstva, Konrada princa Hohenlohe stoječi „Pomožni odbor za iz sovražne dežele izgnane Avstrijce“ („Hilfskomitee für aus dem Feindesland ausgewiesene Österreicher“) na Dunaju III., Am Heumarkt 10, je na svojem občnem zboru dne 23. januarja podal računsko poročilo za prvo leto svojega delovanja. Kakor je posneti iz poročila, ki je podpisano od podpredsednika poslovođe generalnega ravnatelja Viljema Kestranek, je ostalo v letu 1916/17 v oskrbi odbora 1010 rodbin, ki so se vrstile v domovino z 2388 osebami, vseskozi Avstrijci, kateri so se ali izgnali iz sovražnega inozemstva in se vrnili domov, ali pa tu živeče osebe, katerih prehranitelji so se kot takozvani civilni vjetniki internirali v sovražni deželi in niso v položaju vzdržavati svojih v Avstriji živečih rodbin. Od teh je bilo izgnanih iz Francije 315 rodbin, iz Anglije 272 rodbin in iz Rusije 236 rodbin, med tem ko odpade ostanek na Belgijo, Srbijo, Romunijo, Italijo in posamezne kolonije. Odbor skuša predvsem v domovino se vrnivšim preko prvih tednov povratka pomagati s podporami v denarju, z odkazili stanovanj, obleke itd., posreduje za iste po možnosti delovna in službena mesta, nabavlja jim hišno orodje in pripomočke za delo, pomaga jim pri preselitvi in nastanitvi v domovini, daje potrebnim tekoče podpore, obleko, obuvalo in perilo, socialno višje stoječim tudi posojila, da si zamorejo ohraniti preko vojne dobe obstanek. Vse delovanje odbora, katerega podpira izdatno državna uprava, se vrši vedno po okolnosti posameznega slučaja, kolikor le možno vpoštevajoč posebne želje in izključno na podlagi natančnega pozivedovanja o življenjskih razmerah, vrednosti in potrebe podpore onih, ki so se vrnili v domovino. Odboru so stali na razpolago dohodki: darila v znesku K 645.648'34 in obresti večinoma v vojnem posojilu naložene glavnice daril K 21.920'18, tedaj skupno 667.568'52, katerim so stali do konca januarja 1917 nasproti izdatki K 171.154'03 za odborove namene. Odbor hoče svoje delovanje v novem naslovnem letu intesivno nadaljevati in izpolniti in prosi zaradi tega, da mu dopošilja širša javnost na naslov, Dunaj, III. Am Heumarkt 10, obvestila o Avstrijcih, ki so se vrnili v domovino in se nahajajo v bedi in stiski.

Umrli je v Kranju 26. t. m. hčerka veletržca g. Edvarda Dolenza, Marija v starosti 4. let. Ugladni rodbini naše sožalje!

V Šenčurju je umrla dne 24. t. m. gospa Ivana Golob roj. Maselj. Naj v miru počiva!

Brez petroleja. Od 13. maja do 31. avgusta se v zasebne svrhe ne bo oddajalo petroleja.

Dijaška kuhinja v Kranju. Meseca aprila so prispevali sledeči dobrotniki: Meščani za april 36'4 K; profesorji 8 K; g. notar Anton Šlamberger, namesto venca na grob pokoj. duh. svetnika Val. Aljančiču 10 K; g. Anton Pogačnik, župan v Podnartu, v isti namen 20 K; g. Boleslav Bloudek, stavbni svetnik v Kranju znova 10 K; g. Aloizi Kummer, župnik in zlatomašnik v Stariloki 4 K; spravnino Jere Bergant, posestnice v Porenčku z Iv. Pogačar 10 K in spravnino Mice Šnedic s Kat. Ažman v Strahinju 90 K, oboje izročil okr. sodnik O. Dev; gospa Franja Jugovic, šolska voditeljica in gospica Kat. Jugovic, učiteljica v Kranju v spomin male preminule sorodnice Marije Dolenz 8 K. Vsem plemenitim dobrotnikom iskrena hvala!

Odbor.

Za goriške begunce pol. okraja Kranj: Neimenovana oseba K 10—, dr. Simon Dolar, prof. v Kranju, namesto cvetk na prezgodnji grob nežne pokojnice Marije Dolenceve podarja begunskim sirotam K 10—. V imenu obdarovanih se zahvaljuje podružnica posredovalnice za goriške begunce v Kranju.

Omejitev uživanja mesa. Urad za prehrano je izdal naredbo, s katero urejuje uživanje mesa. Po tej naredbi imajo politična deželna oblastva uvažuje krajevne razmere in navade, ukreniti, koliko mesa sme posamezna oseba dobiti na dan ali na teden. Deželna oblastva pa ne smejo dovoliti več kakor 15 dekagramov mesa — surovega in brez priklade ter brez zaraslih kosti — ali 18 dekagramov s priklado in z zaraslimi kostmi na osebo in na brezmesni dan. Politična oblastva smejo določiti tudi razlikovanje po starosti. Za sedaj se ne izdajo nakazila za meso, ker je naredba le pripravljajoč korak, ki naj omeji preveliki konsum in uredi razdelitev mesa enakomerno.

Nesreča z ročno granato. 12letni trgovčev sin Rafael Thaler v Škofji Loki je dobil doma ročno granato, s katero se je začel igrati. Granata je eksplodirala in ranila dečka na prstih tako hudo, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

Gorelo je v Hrušici na Gorenjskem pri gostilničarju Rabiču in so bile vsled vetra ogrožene tudi druge hiše. Revident Lagner je moral zapustiti svoje stanovanje. Užgali so otroci

Hotel Malner (Dolničar) na Bledu je na javni dražbi kupil hotelir Ivan Kenda iz Sofije za 234.000 kron.

Plazovi pri Jesenicah. Poroča se, da skoro tretjina deželne ceste pri Jesenicah je vsled plazov nerabna in vozni promet od Dolničarja do napajališča nemogoč. Poprava ceste bo trajala precej časa. Med tem časom bodo pasantje morali hoditi po stari opuščeni poti.

Tudi ostre kazni je niso zboljšale. Ana Turšič, 37 let stara, dekla, pristojna v Cerknico, se noče poboljšati. Dne 26. februarja tega leta je prestala triletno ječo zaradi fatvine, v noči na 5. marca t. l. je že zopet kradla in sicer je vzela svoji gosposinjki Luciji Berce v Radovljici, pri kateri je kot dekla v službo vstopila, in svoji sodekli več ženske obleke, žepno uro in 5 kg prekajene-ga mesa, na kar je še isto noč pobegnila. Vrednost ukradenih reči znaša 130 K 50 v. Obdolženka se pa ni dolgo veselila svoje prostosti, še isti dan proti večeru so jo orožniki na Brezjah izsledili in aretovali. Kako zelo je Turšičeva nagnjena k tatvini, je spoznati iz okoliščine, da je tudi v jetnišnici kradla sojetnicam kruh in druge jestvine. Sodišče jo je obsodilo na 2 leti težke ječe.

Ladje iz betona. Iz Hamburga prihaja vest o novem načinu izdelovanja ladij, ki je posledica pomanjkanja jekla za zgradbo navadnih železnih ladij. Gre namreč za ladje, zgrajene iz betona z železnimi vložki. V Hamburgu se je ustanovila sedaj družba, ki bo na ta, v Škandinaviji že zdavnaj preizkušeni način gradila iz početka ladije,

namenjene za tovorni promet. Nemci hvalijo prednosti tega stavbnega načina z ozirom na takorekoč neomejeno trpežnost železobetonskih ladij, na katerih ne more ničesar gniti, niti rjaveti; tudi teža takih ladij ni baje večja, kot železnih pri isti nosilnosti. Vrhu tega je izdetovanje teh ladij mnogo hitrejše in baje za polovico cenejše kakor železnih ladij.

Štrajki v Nemčiji. Protestni štrajk proti znižanju krušnih porcij je skoro končan. Ob Renu in Westfalnu sploh ni bilo velikega štrajkovskega gibanja. Tudi sploh je bil štrajk hitro utesnjen. Največje gibanje je bilo v Berlinu, kjer je štrajkala kovinska delavska zveza. Pogajanja z voditelji so imela za posledico, da se je delo zopet pričelo skoro v vseh obratih. Samo mala skupina, ki se je pridružila poslancema Haaseju in Ledebourju še štrajka. Ta skupina je bila poslala odposlanstvo k državnemu kanclerju, ki pa je ni sprejel češ, da ne more razpravljati z vsako skupino posebej. Delav. organizacijam se je zagotovilo zastopstvo v živilskih centralah in odredilo, da kjer bo zmanjkalo krompirja, tam se bo nakazovala moka.

ZADNJE VESTI.

Sklicanje državnega zbora.

Dunaj, 27. aprila. C. kr. kor. urad je izvedel, da bo dne 28. t. m. razglašen cesarski patent, ki sklicuje državni zbor na dan 30. maja.

Ruska vlada pripravlja novo noto o mirovnihih ciljih.

Petrograd, 26. aprila. Petrogradska brzojavna agentura javlja: Provizorična vlada pripravlja noto, ki jo namerava v kratkem poslati svojim zaveznikom. V tej noti bo obširno razložila svoje stališče napram problemom in ciljem sedanje vojne v zmislu svoje o tem vprašanju že objavljene izjave.

Razpor med armado in delavsko-vojaškim odborom.

Bern, 26. aprila. „Temps“ javlja iz Petrograda: Armada na fronti in čete v provinci se ne marajo več ravnati po izjavah delavcev in petrogradske garnizije. Sklenili so, organizirati svoje lastne skupine, da se bore proti akcijam ekstremnih socializmov. O tem se bo posvetovala splošna konferenca okrajnih zastopnikov delavsko-vojaškega odbora, ki je sklican v Petrograd na dan 10. maja.

Židovska republika Palestina.

Asterdam, 26. aprila. „Daily News“ poroča iz Washingtona: Med načrti Wilsona je tudi ta, da naj se ustanovi v Palestini židovska republika. Proglasitev tega načrta je povzročila med milijoni Židov v Ameriki velikansko veselje.

Portugalski kabinet.

Lisabona, 26. aprila. Alfonso Costa je sestavil ta-le kabinet: Costa predsedstvo in finance, Mendes Ribeiro Norton de Matos vojna, Rantes Pedrese mornarico, Augusto Soares zunanje.

Kongres ruske armade za ofenzivo.

Minsk, 25. aprila. P. b. a. V današnji seji kongresa zastopnikov zap. rus. armad je poudarjala vrsta govornikov absol. potrebo ofenzivnih vojnih podjetij. Po končani debati je predsednik kongresa konstatiral, da geslo „doli z vojno“ tekom razprave absolutno ni bilo izgovorjeno. Rezolucija se bo sprejela v večerni seji.

Razširjajte naš list.

Zahvala.

Ob žalostni ločitvi naše

MARIJE

nama je mnogobrojna udeležba pri pogrebu in vse stransko izraženo sožalje lajšalo veliko bol — za kar naj bo vsem in vsakemu posamezniku izrečen srčni: Bog povrni!

V Kranju, dne 27. aprila 1917.

Edvard in Fani Dolenz.

Z žalostnim srcem naznanjava v svojem in v imenu svojih otrok, da je Vsemogočni v svoji skrivnostni Previdnosti najino štiriletno miljenko

MARIJO

danes ob 5. uri popoldne poklical med svoje krilatce. Pogreb se vrši v četrtek, dne 26. aprila ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

V Kranju, dne 24. aprila 1917.

Edvard in Fani Dolenz.

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad
nad K 1.000.000

brez odbitka rentnega
davka.

4¹/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Hranilnih vlog
nad K 23.000.000

6 52-5

Tiskarskega vajenca

sprejme takoj

Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vojne dopisnice

v poljubnih
množinah
oddaja

Tiskarna „Sava“
v Kranju.

Varujte
se

ponaredb,

ki niso „FLORIAN“ in zdravju ne koristijo.

Kdor vživa,
Zabi težav,
Danes vesel je,
Jutri bo zdrav!

Naslov za naročila „FLORIAN“ Ljubljana.

Najbolj varno naložen denar v vsem političnem kranjskem okraju!

1 26-8

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad 460.000 kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5¹/₂% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1916. je bilo stanje hranilnih vlog nad

7 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.

Ta najstarejši in največji denarni zavod na celem Gorenjskem uraduje v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.